

**Målbeskrivelse for
speciallægeuddannelsen i
*Intern Medicin: Geriatri***

**Sundhedsstyrelsen
Dansk Selskab for Geriatri
Juli 2013**

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Intern Medicin: Geriatri

Redaktion

Sundhedsstyrelsen
Axel Heides Gade 1
2300 København S

Emneord: Målbeskrivelse, speciallægeuddannelsen, speciale, Geriatri

Kategori: Vejledning

Sprog: Dansk

URL: <http://www.sst.dk>

Versionsdato: Juli 2013

Format: pdf

Udgivet af: Sundhedsstyrelsen

Forord

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i det enkelte speciale.

Målbeskrivelserne for de lægelige specialer udarbejdes i tæt samarbejde med de videnskabelige selskaber.

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i Intern Medicin: Geriatri er udarbejdet i samarbejde med Dansk Selskab for Geriatri.

Uddannelse og Autorisation
Sundhedsstyrelsen

Juli 2013

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Indledning	5
2 Den generelle del	5
3 Den specialespecifikke del.....	5
3.1 Beskrivelse af specialet.....	5
3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb.....	6
3.3 Introduktionsuddannelse	6
3.4 Hoveduddannelsen	7
3.4.1 Kompetencer	7
3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering	7
3.4.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	7
3.4.4 Obligatoriske specialespecifikke kurser.....	16
3.4.5 Obligatorisk forskningstræning.....	17
4 Dokumentationsdel	18
4.1 Logbog for hoveduddannelsen.....	19
4.1.1 Obligatoriske kompetencer	19
4.1.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen	28
4.1.3 Attestation for gennemført forskningstræning.....	30
4.1.4 Attestation for godkendte ansættelser	30
5 Nyttige links.....	31
5.1 Generelle links	31
5.2 Specialespecifikke links.....	31

1 Indledning

I henhold til § 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 (med senere tilføjelser) om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelserne for de lægelige specialer.

Målbeskrivelserne præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge.

De videnskabelige selskaber har en naturlig faglig interesse i at sikre, at kompetencerne i målbeskrivelserne er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialerne og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelser og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbene.

Der udarbejdes adskilte målbeskrivelser for specialespecifikke introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb.

Den nye målbeskrivelse og dokumentationsdel er gældende for alle hoveduddannelsesforløb som starter den 1. september 2013 og fremover. Læger ansat i hoveduddannelsesforløb tilrettelagt efter den tidligere målbeskrivelse kan vælge at overgå til den nye målbeskrivelse.

2 Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til speciallægeuddannelsen som er ens for alle målbeskrivelser, på tværs af specialer og for introduktions- og hoveduddannelserne.

På [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) er den danske speciallægeuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører, terminologi med mere.

3 Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de obligatoriske specialespecifikke kurser og forskningstræning. Denne del er udarbejdet af specialets videnskabelige selskab, som også er ansvarlig for revision i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om udarbejdelse og revision af målbeskrivelse.

3.1 Beskrivelse af specialet

Geriatrici beskæftiger sig med sygdomme hos ældre mennesker, både akutte og kroniske sygdomme, men også med de funktionsmæssige konsekvenser af sygdomme og aldersforandringer. Det geriatricke speciale arbejder tværfagligt på sygehusene og har et nært samarbejde med de praktiserende læger og den kommunale sektor, specielt hjemmeplejen.

Det geriatricke speciale kan ikke defineres på baggrund af enkelte afgrænsede sygdomsgrupper. Specialet beskæftiger sig med hele det intern medicinske område og med områder inden for en række andre specialer. De vigtigste samarbejdende specialer er de øvrige intern medicinske specialer, gerontopsykiatri, neurologi og ortopædkirurgi.

Den geriatrike patient defineres ved sine karakteristika, som er multimorbiditet med en blanding af akutte og kroniske lidelser, aldersforandringer og som følge af denne kompleksitet ofte afledte fysiske og eventuelt psykiske færdighedstab kombineret med eventuelle sociale problemer. Den geriatrike patient er en ældre patient, men specialet opererer ikke med faste aldersgrænser, gennemsnitsalderen på de geriatrike afdelinger er over 80 år.

Arbejdet med geriatrike patienter kræver indsats fra flere fagområder og foregår derfor i et tværfagligt miljø. Geriatrik rehabilitering omfatter den samlede behandlingsproces, der sigter imod at genoprette fysisk og psykisk formåen og sikre social tilpasning med størst mulig uafhængighed. Dette nødvendiggør bidrag fra læger, plejepersonale, fysioterapeuter, ergoterapeuter og eventuelt diætist og socialrådgiver.

Geriatrik behandling tilstræbes at være evidensbaseret. Vigtige effektparametre er forbedret funktionsniveau, mindre afhængighed, færre genindlæggelser, færre plejehjemsanbringelser og reduceret mortalitet. Størstedelen af de geriatrike patienter kan udskrives til en selvstændig tilværelse efter endt behandling.

3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb

Den specialespecifikke del af uddannelsen i Intern Medicin: Geriatri foregår på geriatrike afdelinger, som råder over almindelige geriatrike senge med tilhørende geriatrik specialuddannet tværfagligt personale. Derudover råder nogle afdelinger over ortogeriatriske senge og/eller sengeafdelinger til apoplexi rehabilitering. Der indgår altid mindst 2 forskellige geriatrike afdelinger i uddannelsesforløbet. I nogle tilfælde suppleres herudover med korterevarende fokuserede ophold. I løbet af det 5-årige hoveduddannelsesforløb deltager uddannelseslægen i 4 obligatoriske specialespecifikke geriatrike kurser (se senere afsnit om kurser).

3.3 Introduktionsuddannelse

Introduktionsuddannelse er fælles for de 9 intern medicinske specialer og er beskrevet af Dansk Selskab for Intern Medicin i en selvstændig målbeskrivelse.

3.4 Hoveduddannelsen

3.4.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Kompetencekort og vejledninger ligger på specialets hjemmeside, under uddannelsesudvalg. Disse kan løbende opdateres på udformning, men skal altid understøtte de beskrevne kompetencer og metoder.

3.4.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer speciallægen som minimum skal besidde, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, og der angives link til disse. I denne tekst skal det tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår. Kompetenceopnåelsen kan evt. inddeles i forskellige sværhedsgrader, med angivelse af delniveau.

Liste med de obligatoriske geriatrike kompetencer

Kompetencer			Læringsstrategier (anbefaling)	Kompetenceevalueringsmetoder (obligatoriske)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægerolle) Lægen skal kunne:		
1	Redegøre for gerontologiens centrale områder	Rollen som akademiker og medicinsk ekspert Redegøre for: • Aldringsmodeller og teorier • Sociale konsekvenser af aldring • Demografi • Sundheds- og samfundsøkonomiske forhold i relation til aldring • Mestring • Sexualitet • Boformer • Den ældre patient i primærsektor (træning, kommunale plejetilbud, tværsektorielt samarbejde, praktiserende læges pligter og handlemuligheder)	Kurser(herunder U-kursus i gerontologi) Selvstudier Mesterlære, Læringsdagbog, Formidling og undervisning	Teoretisk fremlæggelse i egen afdeling. Kursisterne introduceres på kurset til aldrings-fysiologi og vælger herefter et emne til fordybning og fremlæggelse på egen afdeling. Kompetencekort til fremlæggelse
2	Udføre geriatrik vurdering (assessment), herunder helhedsorienteret diagnostik omfattende somatik, psyke, færdigheder og sociale forhold hos den akutte og den ikke akutte geriatrike patient.	Rollerne som akademiker, medicinsk ekspert, samarbejder, kommunikator, leder/administrator. Redegøre for • Sammenspillet imellem patologi, sygdom, funktionstab og sociale forhold • Det teoretiske grundlag for geriatrik vurdering • Tværfaglig behandling (planlægge, udføre, lede og evaluere) Udføre • Fysiske og psykiske funktionstest • Vurdering af ernæringsstatus Iværksætte/ordinere støtteforanstaltninger ved funktionstab Formidle og deltage i tværsektorielt samarbejde	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus i Geriatrik vurdering) Formidling og undervisning	Godkendt kursus Fremlæggelse af typisk geriatrik patient kompetencekort

3	Anvende lovgivning, bekendtgørelser og cirkulærer i relation til ældre	Rollerne som akademiker og kommunikator. Fortolke og handle på lovgivning, bekendtgørelser og cirkulærer vedrørende: • Patienters rettigheder • Sygehusbehandling • Tvangsforanstaltninger • Værgemål • Kørekort • Genoptræning • Tilsyn med plejeboliger • Rådgivning af patienter, pårørende og sundhedspersonale • Deltagelse i og formidling af samarbejde med offentlige myndigheder	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus i Gerontologi) Formidling og undervisning	Teoretisk fremlæggelse til kompetencekort OG Godkendt kursus
4	Gennemføre rationel farmakoterapi hos ældre	Rollerne som medicinsk ekspert Redegøre for • Farmakokinetik og farmakodynamik • Interaktion, bivirkninger, compliance og polyfarmaci • Værktøjer til gennemgang af medicin (f.eks. STOPP-START, fælles medicinkort) Udføre • Evidensbaseret medicin justering Kende regler for og kunne søge medicin tilskud	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder fælles intern medicinsk U-kursus i rationel farmakoterapi) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.danskselskabforgeriatri.dk
5	Diagnosticere og behandle ernæringsproblemer hos den ældre patient	Rollen som sundhedsfremmer og medicinsk ekspert Redegøre for • Kvalme, manglende appetit • Synkeproblemer • Betydningen af kostens sammensætning Ordinere kosttilskud	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatriske sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.danskselskabforgeriatri.dk

6	Udrede og behandle fald og svimmelhed hos den ældre patient	Medicinsk ekspert. Redegøre for • Undersøgelse • Behandling • Komplikationer • Profylakse • Gang- og stabilitetsanalyser • Konsekvenser	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatrike sygdomme II) Formidling og undervisning	Struktureret direkte observation. (Kompetencekort på www.dankselskabforgeriatri.dk) + Casebaseret diskussion (generisk kompetencekort)
7	Diagnosticere og behandle infektioner hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Årsager, agens og forekomst • Differentialdiagnoser • De hyppigste infektioner hos ældre • Asymptomatisk bakteriuri • Relevant vaccination	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus i geriatrike sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
8	Diagnosticere og behandle apoplexia cerebri hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Behandling • Rehabilitering • Prognose • Komplikationer • Risikofaktorer og profylakse	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
9	Diagnosticere og behandle bevægeapparatets lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Degenerative lidelser i columna og led • Spinalstenose • Artrit • Kæmpecelle arteritis / polymyalgia rheumatica • Smertebehandling	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus i geriatrike sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk

10	Diagnosticere, behandle og forebygge delirium hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Profylakse • Prognose • Kommunikation med patienten • Information til pårørende og diskussion i det tværfaglige team • Årsager • Undersøgelse • Behandling • Komplikationer herunder tvangsforanstaltninger	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatrike sygdomme I samt fælles intern medicinsk kursus "Den ældre patient") Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
11	Diagnosticere og behandle demens hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert, kommunikator og samarbejder Redegøre for • Diagnostik • Prognose • Undersøgellesprogram, herunder tolkning af kognitive tests • Behandling • Komplikationer, herunder BPSD Udføre • Anamnese og objektiv undersøgelse, • Kognitive test • Information af patient og pårørende, herunder god kommunikation	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatrike sygdomme I) Formidling og undervisning	Struktureret direkte observation Kompetencekort på www.dankselskabforgeriatri.dk
12	Diagnosticere og behandle de hyppigste dermatologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Venøse sår • Arterielle sår • Decubitus • Hudkløe	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatrike sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk

13	Diagnosticere og behandle endokrinologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Calciummetaboliske sygdomme • Diabetes mellitus • Thyroideasygdomme	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (Herunder U-kursus i geriatrike sygdomme I) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
14	Diagnosticere og behandle nefrologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Akut nyreinsufficiens • Kronisk nyreinsufficiens • Væske og elektrolytforstyrrelser	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (Herunder U-kursus i geriatrike sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
15	Diagnosticere og behandle gastroenterologiske lidelser hos den ældre patient (eksklusiv cancer)	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Gastrointestinal blødning • Ulcus • Lever- og galdevejslidelser • Afføringsforstyrrelser • Akut abdomen	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatrike sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
16	Diagnosticere og behandle hjerte- / kredsløbslidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Hypertensio arterialis • Iskæmisk hjertesygdom • Inkompensatio cordis • Lipothymi • Klaplidelser • Arytmier • Venøs og arteriel insufficiens	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus geriatrike sygdomme I) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk

17	Diagnosticere og behandle neurologiske lidelser hos den ældre patient (eksklusiv apoplexi og demens)	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Parkinsonisme • Neuropati	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
18	Diagnosticere onkologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Udredning • Henviſning til andet speciale ved behov, herunder etiske overvejelſer	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
19	Psykiske lidelser hos den ældre patient (eksklusiv demens og delirium)	Rollen som medicinsk ekspert Have kendskab til • Affektive lidelser, specielt depression • Psykoser • Angsttilſtande • Betydning af personlighedsforſtyrrelſer • Krise, sorg og tab Diagnosticere og behandle • Depression	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
20	Diagnosticere urogenitale lidelser hos den ældre patient (eksklusiv cancer)	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Incontinentia urinaria • Infektioner i urinvejene • Hypertrofia prostata • Blæredysfunktion • Senil vaginitis	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser (herunder U-kursus i geriatriſke sygdomme II) Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk

21	Diagnosticere og behandle den ortogeriatriske patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Behov for og iværksættelse af faldudredning inkl. medicingennemgang • Tidlige og sene komplikationer efter hofteoperation • Rehabilitering • Risikofaktorer og profylakse i relation til fald og fraktur, specielt osteoporose • Behov for tværfaglig og tværdisciplinær indsats	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
22	Diagnosticere og behandle typiske traumeskader hos den geriatriske patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Symptomer og mulige komplikationer ved ribbens-, bækken- og columnafrakturer. • Symptomer og mulige komplikationer ved subduralt hæmatom (akut og kronisk) • Symptomer og mulige komplikationer ved commotio cerebri (herunder indikation for CT scanning ved kranietraume) • Følger efter at have ligget længe på gulvet efter fald.	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk

23	Forestå palliativ behandling af den geriatriske patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for: • Palliativ helhedsvurdering ved malign eller non-malign terminal sygdom. • Vurdering af prognose • Symptomer i den terminale fase (især smerter, kvalme, åndenød, delirium) • Udredning og behandling (medikamentel og ikke-medikamentel) • Behandling af akutte palliative tilstande (akut svær smerte/åndenød, hyperkalkæmi, blødning, tværsnitslæsion). • Sorg- og tabsreaktioner. • Ethiske overvejelser i relation til indledning, undladelse og/eller afbrydelse af potentielt livsforlængende behandlinger og undersøgelser Have kendskab til: • Visitation til og samarbejde med lokalt palliativt team og/eller hospicetilbud. • Regler for plejeorlov og terminaltilskud (ernæring, væske, antibiotika m.m.). og undersøgelser	Mesterlære, Læringsdagbog, Selvstudier Kurser Formidling og undervisning	Casebaseret diskussion med brug af generisk kompetencekort www.dankselskabforgeriatri.dk
----	---	--	---	--

3.4.4 Obligatoriske specialespecifikke kurser

De speciale-specifikke kurser afholdes som landsdækkende kurser. Hvert kursus afholdes hvert andet år. Kurserne tilrettelægges af kursusudvalget i Dansk Selskab for Geriatri og annonceres på hjemmesiden for www.danskselskabforgeriatri.dk

Gerontologi (3 dage)

Form: internat.

Indplacering i Uddannelsesforløbet: Kursister der påbegynder uddannelsen i lige år starter med dette kursus som første geriatri-kursus. Kurset afholdes kun i lige år om efteråret.

Målet er at den uddannelsessøgende skal opnå nyeste viden om:

- demografi, normal aldring, aldringens fysiologi, aldringens sociologi, teorier om aldring, gerontologi, herunder møde forskere inden for disse områder og få kendskab til gerontologisk metode, litteratur og forskningsmiljøer.
- Samordning imellem primær- og sekundær sektor
- Kommunalt tilbud til raske ældre omfattet af serviceloven

Undervisningsmetode: Veksler mellem foredrag, diskussion og gruppearbejde.

Forberedelse: Nogle uger før kursets afholdelse modtager kursisterne skriftligt materiale, Dette forventes læst inden kurset.

Krav til Godkendelse: Aktiv deltagelse i hele kurset.

Geriatrisk vurdering og rehabilitering (2 dage)

Form: Eksternat

Indplacering i Uddannelsesforløbet: Kursister som påbegynder hoveduddannelse i ulige år starter med dette kursus som det første geriatri-kursus. Kurset afholdes i ulige år, om efteråret.

Målet er at den uddannelsessøgende skal opnå teoretisk viden om arbejdsredskabet geriatrisk vurdering (assessment), viden om geriatrisk rehabilitering, viden om fysiske og psykiske måleredskaber og viden om ernæring.

Undervisningsmetode: Foredrag, oplæg med efterfølgende diskussion og gruppearbejde.

Forberedelse:

Krav til Godkendelse: Aktiv deltagelse i hele kurset

Geriatrike sygdomme 1 (3 + 2 dage)

Form: eksternat.

Indplacering i Uddannelsesforløbet: Kurset afholdes om foråret i ulige år. Kurset vil ligge som enten nummer 2 eller nummer 4 i kursusrækken, forudgået af enten Gerontologi kursus eller Geriatrisk Vurderings-kursus.

Mål: Den uddannelsessøgende skal tilegne sig nyeste viden om diagnostik og behandling inden for følgende sygdomsområder hos ældre: demens, delirium, kardiologi, endokrinologi, neurologi. Den uddannelsessøgende skal ved praktiske øvelser træne identifikation og behandling af disse sygdomme.

Undervisningsmetode: oplæg diskussion, gruppearbejde og praktiske øvelser.

Forberedelse:

Krav til Godkendelse: Aktiv deltagelse i hele kurset

Geriatriske sygdomme 2 (2+2 dage)

Form: Kurset er planlagt som en blanding af undervisning (2 dage) ved fremmøde (eksternat) og selvstudiemoduler (2 dage).

Indplacering i Uddannelsesforløbet: Kurset afholdes om foråret i ulige år. Kurset vil ligge som enten nummer 2 eller nummer 4 i kursusrækken, forudgået af enten Gerontologi kursus eller Geriatrisk Vurderings-kursus.

Mål: Kursisten skal opnå et grundigt kendskab til faldudredning og bevægeapparatets almindelige sygdomme, almindelige dermatologiske sygdomme hos ældre samt onkologiske sygdomme. Derudover skal kursisten ved selvstudie erhverve grundig viden inden for et af følgende områder: gastroenterologi, inkontinens, væske- og elektrolytforstyrrelser.

Undervisningsmetode: oplæg, diskussion, gruppearbejde og praktiske øvelser. Personlig feedback (via mail korrespondance) på skriftlig opgave udført som del af selvstudiemodul.

Forberedelse: Kursisterne modtager nogle uger før kurset skriftlig materiale som forventes læst inden kurset.

Krav til Godkendelse: Aktiv deltagelse i hele kurset. Godkendt opgave som del af selvstudiemodul.

3.4.5 Obligatorisk forskningstræning

Kursustilbud er forskelligt for de 3 uddannelsesregioner. Der er dog et fælles nationalt 2 dages kursus som arrangeres af Forskningsudvalget i Dansk Selskab for Geriatri. Se Dansk Selskab for Geriatri's hjemmeside.

4 Dokumentationsdel

Denne del indeholder den dokumentation, der skal foreligge for at lægen i introduktionsstilling kan få denne godkendt, og for at lægen i hoveduddannelse kan opnå speciallægeanerkendelse.

Dokumentationen består af:

1. Godkendelse af obligatoriske kompetencer og kurser
2. Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse samt for forskningstræningsmodulet

Del 1 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen efter indstilling fra specialeselskabet.

Del 2 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen.

4.1 Logbog for hoveduddannelsen

4.1.1 Obligatoriske kompetencer

Logbog for

Liste med de geriatiske obligatoriske kompetencer				
Kompetencer			Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægerolle) Lægen skal kunne:		
1	Redegøre for gerontologiens centrale områder	Rollen som akademiker og medicinsk ekspert Redegøre for: • Aldringsmodeller og teorier • Sociale konsekvenser af aldring • Demografi • Sundheds- og samfundsøkonomiske forhold i relation til aldring • Mestring • Sexualitet • Boformer • Den ældre patient i primærsektor (træning, kommunale plejetilbud, tværsektorielt samarbejde, praktiserende læges pligter og handlemuligheder)		

2	Udføre geriatrisk vurdering (assessment), herunder helhedsorienteret diagnostik omfattende somatik, psyke, færdigheder og sociale forhold hos den akutte og den ikke akutte geriatriske patient.	Rollerne som akademiker, medicinsk ekspert, samarbejder, kommunikator, leder/administrator. Redegøre for • Sammenspillet imellem patologi, sygdom, funktionstab og sociale forhold • Det teoretiske grundlag for geriatrisk vurdering • Tværfaglig behandling (planlægge, udføre, lede og evaluere) Udføre • Fysiske og psykiske funktionstest • Vurdering af ernæringsstatus Iværksætte/ordinere støtteforanstaltninger ved funktionstab Formidle og deltage i tværsektorielt samarbejde		
3	Anvende lovgivning, bekendtgørelser og cirkulærer i relation til ældre	Rollerne som akademiker og kommunikator. Fortolke og handle på lovgivning, bekendtgørelser og cirkulærer vedrørende: • Patienters rettigheder • Sygehusbehandling • Tvangsforanstaltninger • Værgemål • Kørekort • Genoptræning • Tilsyn med plejeboliger • Rådgivning af patienter, pårørende og sundhedspersonale • Deltagelse i og formidling af samarbejde med offentlige myndigheder		

4	Gennemføre rationel farmakoterapi hos ældre	Rollerne som medicinsk ekspert Redegøre for • Farmakokinetik og farmakodynamik • Interaktion, bivirkninger, compliance og polyfarmaci • Værktøjer til gennemgang af medicin (f.eks. STOPP-START, fælles medicinkort) Udføre • Evidensbaseret medicin justering Kende regler for og kunne søge medicin tilskud		
5	Diagnosticere og behandle ernæringsproblemer hos den ældre patient	Rollen som sundhedsfremmer og medicinsk ekspert Redegøre for • Kvalme, manglende appetit • Synkeproblemer • Betydningen af kostens sammensætning Ordinere kosttilskud		
6	Udrede og behandle fald og svimmelhed hos den ældre patient	Medicinsk ekspert. Redegøre for • Undersøgelse • Behandling • Komplikationer • Profylakse • Gang- og stabilitetsanalyser • Konsekvenser		

7	Diagnosticere og behandle infektioner hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Årsager, agens og forekomst • Differentialdiagnoser • De hyppigste infektioner hos ældre • Asymptomatisk bakteriuri • relevant vaccination		
8	Diagnosticere og behandle apoplexia cerebri hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Behandling • Rehabilitering • Prognose • Komplikationer • Risikofaktorer og profylakse		
9	Diagnosticere og behandle bevægeapparatets lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Degenerative lidelser i columna og led • Spinalstenose • Artrit • Kæmpecelle arteritis / polymyalgia rheumatica • Smertebehandling		

10	Diagnosticere, behandle og forebygge delirium hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Profylakse • Prognose • Kommunikation med patienten • Information til pårørende og diskussion i det tværfaglige team • Årsager • Undersøgelse • Behandling • Komplikationer herunder tvangsforanstaltninger		
11	Diagnosticere og behandle demens hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert, kommunikator og samarbejder Redegøre for • Diagnostik • Prognose • Undersøgellesprogram, herunder tolkning af kognitive tests • Behandling • Komplikationer, herunder BPSD Udføre • Anamnese og objektiv undersøgelse, • Kognitive test • Information af patient og pårørende, herunder god kommunikation		
12	Diagnosticere og behandle de hyppigste dermatologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Venøse sår • Arterielle sår • Decubitus • Hudkløe		

13	Diagnosticere og behandle endokrinologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Calciummetaboliske sygdomme • diabetes mellitus • thyroideasygdomme		
14	Diagnosticere og behandle nefrologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Akut nyreinsufficiens • Kronisk nyreinsufficiens • Væske og elektrolytforstyrrelser		
15	Diagnosticere og behandle gastroenterologiske lidelser hos den ældre patient (eksklusiv cancer)	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Gastrointestinal blødning • Ulcus • Lever- og galdevejslidelser • Afføringsforstyrrelser • Akut abdomen		
16	Diagnosticere og behandle hjerte- / kredsløbslidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Hypertensio arterialis • Iskæmisk hjertesygdom • Inkompensatio cordis • Lipothymi • Klaplidelser • Arytmier • Venøs og arteriel insufficiens		

17	Diagnosticere og behandle neurologiske lidelser hos den ældre patient (eksklusiv apoplexi og demens)	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Parkinsonisme • Neuropati		
18	Diagnosticere onkologiske lidelser hos den ældre patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Udredning • Henvi sning til andet speciale ved behov, herunder etiske overvejelser		
19	Psy kiske lidelser hos den ældre patient (eksklusiv demens og delirium)	Rollen som medicinsk ekspert Have kendskab til • Affektive lidelser, specielt depression • Psykoser • Angsttilstande • Betydning af personlighedsforstyrrelser • Krise, sorg og tab Diagnosticere og behandle • Depression		
20	Diagnosticere urogenitale lidelser hos den ældre patient (eksklusiv cancer)	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Incontinentia urinaria • Infektioner i urinvejene • Hypertrofia prostata • Blæredysfunktion • Senil vaginitis		

21	Diagnosticere og behandle den ortogeriatriske patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Behov for og iværksættelse af faldudredning inkl. medicingennemgang • Tidlige og sene komplikationer efter hofteoperation • Rehabilitering • Risikofaktorer og profylakse i relation til fald og fraktur, specielt osteoporose • Behov for tværfaglig og tværdisciplinær indsats		
22	Diagnosticere og behandle typiske traumeskader hos den geriatriske patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for • Symptomer og mulige komplikationer ved ribbens-, bækken- og columnafrakturer. • Symptomer og mulige komplikationer subduralt hæmatom (akut og kronisk) • Symptomer og mulige komplikationer ved commotio cerebri (herunder indikation for CT scanning ved kranietraume) • Følger efter at have ligget længe på gulvet efter fald.		

23	Forestå palliativ behandling af den geriatriske patient	Rollen som medicinsk ekspert Redegøre for: • Palliativ helhedsvurdering ved malign eller non-malign terminal sygdom. • Vurdering af prognose • Symptomer i den terminale fase (især smerter, kvalme, åndenød, delirium) • Udredning og behandling (medikamentel og ikke-medikamentel) • Behandling af akutte palliative tilstande (akut svær smerte/åndenød, hyperkalkæmi, blødning, tværsnitslæsion). • Sorg- og tabsreaktioner. • Ethiske overvejelser i relation til indledning, undladelse og/eller afbrydelse af potentielt livsforlængende behandlinger og undersøgelser Have kendskab til: • Visitation til og samarbejde med lokalt palliativt team og/eller hospicetilbud. • Regler for plejeorlov og terminaltilskud (ernæring, væske, antibiotika m.m.). og undersøgelser		
----	---	--	--	--

4.1.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen

Generelle kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 1			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 2			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 3			

Specialespecifikke kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Gerontologi			
Geriatrisk vurdering og rehabilitering			
Geriatrisk sygdomme 1			
Geriatriske sygdomme 2			
Attestation af hovedkursuslederen			
Attestation for at alle specialespecifikke kurser er gennemført og godkendt		Dato, underskrift og stempel/læseligt navn	

4.1.3 Attestation for gennemført forskningstræning

Skemaet: Attestation for gennemført forskningstræningsmodul findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge eller forskningsansvarlig overlæge.

4.1.4 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

5 Nyttige links

5.1 *Generelle links*

[Sundhedsstyrelsen, special- og videreuddannelse](#)

[Organisationen af lægevidenskabelige selskaber \(Tidligere Dansk Medicinsk Selskab\)](#)

De regionale videreuddannelsessekretariater:

[Videreuddannelsesregion Nord](#)

[Videreuddannelsesregion Syd](#)

[Videreuddannelsesregion Øst](#)

5.2 *Specialespecifikke links*

www.dankselskabforgeriatri.dk